

વૈષ્ણવખાલશિક્ષા—અ ક ૧

॥ શ્રીનટવરવપુર્જયતિ ॥

વૈષ્ણવખાલશિક્ષા.

[પહેલો ભાગ.]

૧૨૦૪૯

પુસ્તક અમરીદાપીઠર ગોસ્વામીપીઠ શ્રીવૈષ્ણવમાચાર છ મહારાજની આજ્ઞાથી

લેખક અને પ્રકાશક—વસંતરામ શાસ્ત્રી.

પ્રાપ્તિ ૩ છ

પ્રત ૧૦ હબર.

સ ૧૯૮૪

ક્રીંમિત નવ પાઠ

गुजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गनगती कॉपीराइट विभाग ।

अनुक्रमाव २००८ प्रणेक

पुस्तकनु नाम वीरगुण वान्तिशु

विषय म१५ ८४९ ए२२९३

॥ श्रीनटवरवपुर्जयति ॥

वैष्णवपालशिक्षा.

(पडेवे। भाग)

अतुर्थपंचमपीडाधीश्वर आस्वामी श्री ६
श्रीवह्निशाचार्यलमहाराजश्रीनी आज्ञाधी

वसंतराम शास्त्री.

श्रील आवृत्ति.

अत १० हुंकार.

વાંચકો તથા શિક્ષકો તરફ

વૈષ્ણવધર્મના સિદ્ધાંતો જાણવા માટેના અથોનો પાર નથી. એવા કેટલાએ અથો હાલમા જહાર પડયા છે. પણ વૈષ્ણવોનો માટો લાગ પૂછે છે કે અમારૂં કર્તવ્ય શું ? સવારથી લઇને સાજ સુધી અમે વૈષ્ણવ તરીકે શુ કરીએ ? આને માટે આ એક પ્રયાસ છે. એક નાના બાલકથી એક વૃદ્ધ સુધીના દરેકને માટે આવા પુસ્તકની જરૂર છે. વૈષ્ણવ પાઠશાલાઓએ પણ આનો આદર કરવો ઘટે. સાપ્રહાયિક વિદ્વાન શિક્ષકો આ પુસ્તકનો બાલકને અભ્યાસ કરાવે અને શ્રીવલ્લભાધીશ્વરનાં અને તેઓશ્રીના વશ તથા સેવ્ય સ્વરૂપોના ચરિત્રો કહે માત્ર નામ જ ગોખાવીને ન જ એસી રહે. બીજા ભાગમા આનાથી પણ કેટલીક વિશેષ માહીતી મળશે, આ લાગ માટે તો આટલુજ પુરતું છે

વસ તરામ શાસ્ત્રી.

બીજી આવૃત્તિ.

પહેલી આવૃત્તિની પાચ હજાર નકલો તુરત જ ખપી ગઈ. સપ્રહાયના ઉત્તમ વિદ્વાનોએ ઘણા સારા અભિપ્રાયો લખી મોકલ્યા. પાઠશાલાઓએ એને અપનાવી. આથી વધુ હું શું ચાહું ?

પહેલી આવૃત્તિ-પાચ હજાર.

બીજી આવૃત્તિ-પાચ હજાર.

ત્રીજી આવૃત્તિ-દશ હજાર

॥ आकृष्णाय नमः ॥

वैष्णवपालशिक्षा.

(प्रथम भाग)

प्रभातना १० वाग्याने समय छे महिरना मेडापर जेठकमा श्रीगुरुदेव भिरालु रह्या छे आपश्री सध्या, नप, पाठ, वगेरे नित्य नियम करी रह्या छे. धरुा वैष्णुवो दर्शन करवा आवेला छे डेटलाक वैष्णुवो लेट धरीने श्रीगुरुदेवना दर्शन करे छे, ते पछी साष्टांग हंडवत् प्रबुभ करीने शांतिथी नमना साथे श्रीगुरुदेवनी सामे जेसे छे

कृष्णदासे आने न प्रद्वसजधने मत्र दीधा छे पडेदे ।दवसे तेखे उपवास कुर्यो हुतो. आने वहाषुामा स्नान करीने पवित्र स्थितिमां तेखे दीक्षा दीधी हुती. श्रीगुरुदेवे तेना हाथमां तुलसीपत्र आपीने प्रद्वसजधने मत्र तेनी पासे जोलाव्ये अने पछी तेना हाथमांथी तुलसीपत्र लधने श्रीप्रभुनां चरखकमलमां पधरावी दीधा. त्यारणाह कृष्णदासे श्रीगुरुदेव तथा श्रीप्रभुने साष्टांग हंडवत् प्रबुभ करीने श्रीगुरुदेवनी आज्ञा मागी श्रीगुरुदेवे प्रसन्नताथी तेने आज्ञा आपी. कृष्णदास घेरुधने महुा-प्रसाह लधने हुमर्षी न श्री गुरुदेव पासे आव्ये छे श्री

શુરુદેવને શ્રીકૃલ્લેટ ધરીને સાષ્ટાગ દડવત્ પ્રણામ કરીને સામે નમ્રતાથી તે બેઠો છે કૃષ્ણદાસ કઈ પૂછવા આવેલો હોય એમ જણાતું હતું શ્રીશુરુદેવે તેના અતરની વાત જાણી લીધી. તે પછી નીચે મુજબ સવાલજવાબો થયા

શ્રીશુરુદેવ—કેમ કૃષ્ણદાસ ! શા વિચારમા પડ્યા છો ?

કૃષ્ણદાસ—કૃપાનાથ ! ખચિત જ, હું એક વિચારમા પડ્યો છું. મારા મનમાં આજે કેટલાએ તર્કવિતર્ક ઉડી રહ્યા છે જો આપશ્રીની આજ્ઞા હોય તો તે નિવેદન કરું

શ્રીશુરુદેવ—ભલે, ઘણી ખુશીથી જણાવો.

કૃષ્ણદાસ—પ્રભો ! આજે આપે મને બ્રહ્મસબ્ધ મત્ર આપ્યો તેથી એક સામાન્ય માણસ કરતાં મારી જોખમદારી વધી એટલું હું સમજું છું આજથી બધા મને વૈષ્ણવ કહી રહ્યા છે પણ વૈષ્ણવ થયા પછી શું કરવું તેની કશી સમજણ મારામા નથી તો કૃપા કરીને આજે મને મારા કર્તવ્યનું ભાન કરાવશો. એટલો પરિશ્રમ આપ અવશ્ય લેશો.

કૃષ્ણદાસ એક કેલવણી પામેલો સસ્કારી યુવક હતો એના માબાપ ચુસ્ત વૈષ્ણવ હતા. ઘણે વર્ષે પોતાના ગામમા શ્રીશુરુદેવ પધાર્યા તેથી તેને બ્રહ્મસબ્ધમત્રનું દાન આજે જ થયું હતું કૃષ્ણદાસની ઉંમર ૧૭ વર્ષની હશે

ઉપર જણાવેલા કૃષ્ણદાસના પ્રશ્નથી શ્રીગુરુદેવ ઘણાજ રાજી થયા, અને ઘણા રનેહુથી તેની સાથે વાતો કરવા લાગ્યા.

શ્રીગુરુદેવ—ભાઈ કૃષ્ણદાસ, તારા પ્રશ્નથી આજ અમને ઘણાજ હર્ષ થાય છે અમારા ચાલુ પ્રવાસમાં તારા જેવો પ્રશ્ન કરનાર તો તું એકજ મળ્યો છે. આમ તો હુજરો વૈષ્ણવો અમારી પાસે આવે છે અને જાય છે, તેમજ સ સારની કથનીઓ અમારી પાસે કરે છે, પણ પોતાનું કર્તવ્ય શું છે તે જાણવાની કોઈને ઈચ્છા થતી નથી. અમને તો ઉલટું આશ્ચર્ય થાય છે કે તને આ વિકરાલ કાલની અસર કેમ થઈ નથી ! તારા જેવા સેવકને જોઈને અમને સંતોષ થાય છે. ઠીક, કૃષ્ણદાસ, તમે સવારમાં ક્યારે ઉઠો છો અને ઉઠતાવેંત શું કરો છો, તે જરા કહેશો ?

કૃષ્ણદાસ—હા, કૃપાનિધાન ! હું પરોઢિયામા ખરો ખર પાચ વાગે જાગુ છું.

ગુરુદેવ—એટલું બધું વહેવું ઉઠવાનું કારણ શું ?

કૃષ્ણદાસ—વધકશાસ્ત્ર કહે છે કે તાંદુરસ્ત માણસોએ પોતાની આવરદા વધારવા માટે દરરોજ વહેલાં ઉઠવું જોઈએ. એ વિષે એક દોહરો મને યાદ છે—

રાતે વહેલાં સુઈ જઈ, વહેલાં ઉઠે વીર,
બળયુદ્ધિ બહુ ધન વધે, સુખી રહે શરીર.

ગુરુદેવ—ઠીક પછી તમે શું કરો છો ?

કૃષ્ણદાસ—ત્યાર બાદ “શ્રીવલ્લભાધીજ, શ્રીમહાપ્રભુ, શ્રીગુસાઇજી, શ્રીગુરુદેવ, શ્રીચમુનાજી, શ્રીનાથજી” એટલા પવિત્ર અને મગ્ન નામે જોલું છું તે પછી શ્રીઠાકુરજીની અને આપશ્રીની છબીના દર્શન કરું છું

ગુરુદેવ—ધન્ય છે કૃષ્ણદાસ ! તને ધન્ય છે, બહુ જ સુઠર પ્રાત સ્મરણ તું કરે છે હવે તને કાર્ય તે વિષ વધારે સમજાવવાની જરૂર રહેતી નથી માત્ર એ જ ભાવાર્થના સંસ્કૃત શ્લોકો તને શિખવવા પડશે અમે જોલીએ તે પ્રમાણે તું લખી લે

ગુરુદેવ નીચે લખેલા શ્લોકો જાણે છે અને કૃષ્ણદાસ તે લખી લે છે.

શ્રીગોવર્ધનનાથપાદયુગલં હૈયંગવીનપ્રિયં
 નિત્યં શ્રીમથુરાધિપં સુખકરં શ્રીવિકૃલેશં મુદા ॥
 શ્રીમદ્દ્વારવતીશગોકુલપતી શ્રીગોકુલેન્દુ વિભુ
 શ્રીમન્મન્મથમોહનં નટવરં શ્રીખાલકૃષ્ણં ભજે ॥૧॥

(અર્થ —શ્રીનાથજી, શ્રીનવનીતપ્રિયાજી, શ્રીમથુરેશજી શ્રીવિકૃલનાથજી, શ્રીદ્વારિકાધીશજી, શ્રીગોકુલનાથજી, શ્રીગોકુલવદ્રમાજી, શ્રીમદ્દ્વારવતીજી, શ્રીનટવરલાલજી અને શ્રીખાલકૃષ્ણજી, એમનું હું સ્મરણ કરું છું)

શ્રીમદ્વલ્લભવિકૃતૌ ગિરિધરં ગોવિન્દરાયાભિધં
 શ્રીમદ્બાલકકૃષ્ણગોકુલપતી નાથં રઘુણાંસ્તથા ॥
 એવં શ્રીયદુનાયકં કિલ ધનશ્યામં ચ તદ્વંશભન્
 કાલિન્દીં સ્વગુરુગિરિં ગુરુવિભું સ્વીયપ્રભંશ્ચ સ્મરેત્ ॥

(અર્થ — શ્રીમહાપ્રભુ શ્રીગુસાઈ, શ્રીગિરિધર, શ્રીગોવિંદરાય, શ્રીબાલકૃષ્ણ, શ્રીગોકુલનાથ, શ્રીરઘુનાથ, શ્રીયદુનાથ, શ્રીધનશ્યામ, એમનો સમસ્ત વશ શ્રીવલ્લભકુલ, શ્રીયમુના, પાતાના ગુરુદેવ, શ્રીગિરિરાજ, શ્રીદાઉદ્યાલ અને પાતાને માથે બિરાજતા પ્રભુ એ બધાનું સ્મરણ કરવું)

શ્રીગુરુદેવ—વહાણામા ઉડનાવંત જ આ બે શ્લોકનો પાઠ કરવા તેમ જ પહેલા શ્લોકમા પ્રભુતા ૧૦ સ્વરૂપોના નામો છે એ નામો બોલતી વેળાએ એ સ્વરૂપોનું મનથી સ્મરણ કરવું બીજા શ્લોકમા શ્રીગુરુદેવના અને બીજા સ્વરૂપોના નામો છે તેમનું પણ ધ્યાન કરવું. આપણા આખા સ પ્રાચીના શ્રીગુરુદેવ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય શ્રીમહાપ્રભુ છે એઓશ્રીએ આપણાપર દયા કરીને પ્રભુને મેળવવાનો સુદર અને સહેલો રસ્તો બતાવ્યો છે. અત્યારે પણ પોતાના વશમાં એઓશ્રી બિરાજે છે અને આપણને બ્રહ્મસંબંધનો મત્ર આપીને, પ્રભુની સેવાનો માર્ગ બતા-

વીને, પ્રભુને મળવા માટે લાયક બનાવે છે. તેથી આપણા શ્રીમહાપ્રભુજી કોઈ બીજા નહિ, પણ આપણને બ્રહ્મસ બધ મત્ર આપનારા આપણા શ્રીગુરુદેવ જ છે, એમ ખાત્રીથી માનજો. વળી ગુરુ તો સાક્ષાત્ પ્રભુ જ છે એમ વેદ પણ કહે છે. તેથી શ્રીગુરુદેવનું સ્મરણ તો હરહ મેશ કરવું.

ઉપરના બન્ને સ્લોકોમાં પ્રભુના અને શ્રીમહાપ્રભુજીના જુદાં જુદાં સ્વરૂપોનાં નામો છે. અત્યારે તે સ્વરૂપો કયાં બિરાજે છે અને તેમની સેવા કોણ કરે છે તે નીચેના કોષ્ટકથી જણાશે:—

કોનું સ્વરૂપ ?	સ્વરૂપનું નામ.	અત્યારે કોણ સેવે છે ?	કયા બિરાજે છે ?
શ્રીમહાપ્રભુજી	શ્રીનાથજી	તિલકાચિત શ્રીગોવધનલાલજી મહારાજ	શ્રીનાથદ્વારા
શ્રીગુસાધજી	શ્રીનવનીતપ્રિયાજી	”	”
શ્રીગિરિધરજી	શ્રીમથુરેશજી	શ્રીગિરિધરજી મહારાજ	શ્રીકોટા
શ્રીગોવિંદરાયજી	શ્રીવિકૃલનાથજી	શ્રીગોપેશ્વરલાલજી મહારાજ	શ્રીનાથદ્વારા
શ્રીબાલકૃષ્ણજી	શ્રીદ્વારિકાધીશજી	શ્રીવજ્રભૂષણલાલજી મહારાજ	શ્રીકાકરૌલી
શ્રીગોકુલનાથજી	શ્રીગોકુલનાથજી	શ્રીવજ્રભાગ્યાર્થજી મહારાજ	શ્રીગોકુલ
શ્રીરઘુનાથજી	શ્રીગોકુલચંદ્રમાજી	”	શ્રીકામવન

શ્રીચંદ્રનાથજી	શ્રીકલ્યાણરાયજી*	શ્રીવલ્લભલાલજી	વડોદરા
		મહારાજ	
શ્રીધનસ્યામજી	શ્રીમદનમોહનજી	શ્રીરમણજી	કામવન
		મહારાજ	

ગોદનાં સ્વરૂપો.

શ્રીનટ્વરલાલજીનું સ્વરૂપ શ્રીમહાપ્રભુજીએ સેવેલું છે અને તે શ્રીમથુરેશજી પાસે બિરાજતું હતું, તેને હાલ અમદાવાદમાં ગો. શ્રીદ. શ્રીમધુસૂદનલાલજી મહારાજ સેવે છે.

શ્રીબાલકૃષ્ણલાલજીનું સ્વરૂપ શ્રીમહાપ્રભુજીએ સેવેલું છે અને તે શ્રીદ્વારકાધીશની ગોદમાં બિરાજતું હતું, તેને હાલ સુરતમાં ગો. શ્રીદ. શ્રીવજરત્નલાલજી મહારાજ સેવે છે. આ પ્રમાણે ૧૦ સ્વરૂપો થયાં.

આમાં એટલું સમજવાનું છે કે, શ્રીમહાપ્રભુજીના બે કુમાર, એક તો શ્રીગોપીનાથજી અને બીજા શ્રીગુસાંઈજી અથવા શ્રીવિકૃલ્લનાથજી, શ્રીગોપીનાથજીનો વંશ ચાલ્યો નથી, ને શ્રીગુસાંઈજીનો વંશ વધ્યો છે. શ્રીગુસાંઈજીના શ્રીગિરિધરજી આદિ સાત કુમારો થયા તેથી સાત ઘર કહેવાયાં, હજી પણ તે સાત ઘર ચાલુ છે અને ઉપર જણાવેલા સ્વરૂપો તેમાં બિરાજે છે.

*અત્યારે શ્રીચંદ્રનાથજીના ત્રીસા ધરમાં શ્રીકલ્યાણરાયજી ઠાકુરજી વડોદરામાં બિરાજે છે શ્રીચંદ્રનાથજીએ પોતે કોઈ પણ એક ઠાકુરજીને સેવા નથી તેઓશ્રી બધા લાઈઓના ધરમાં પધારતા, પણ અત્યારે તેઓશ્રીના વંશમાં શ્રીકલ્યાણરાયજી બિરાજે છે

ડીક કૃષ્ણદાસ, તમને ગાતાં આવડે છે કે નહિ ?
 કૃષ્ણદાસ—હા કૃપાનાથ ! હું થોડું શીખ્યો છું
 શ્રીગુરુદેવ—તો નીચેના જે પદો દર્શાવ સવારના
 ગાતા ગાતા બોલજો.

રાજા બિલાસ અથવા ભૈરવ

જય જય શ્રીવલ્લભ પ્રભુ, શ્રીવિકૃષ્ણેશ સાથે,
 નિજ જનપર કરત કૃપા, ધરત હાથ માથે,
 દોષ સમે દૂર કરત, ભક્તિભાવ હૃદય ધરત,
 કાજ સમે સગત મદા, ગાવત ગુણુ ગાથે. જય જય
 કાહેકો દેહ દમન સાધન કર મૂરખ જન ?
 વિદ્યમાન આનંદ ત્યજ ચલાવ ક્યો અપાથે ?
 રાસક ચરનશરણ સદા રહતહે બડલાગી જન,
 અપનો કર ગોકુલપતિ ભગત તાહિ બાંધે જય જય

શ્રી યમુનાજી.

શ્રીયમુનાજી તિહારો દરશ મોહો ભાવે.
 શ્રીગોકુલકે નિકટ બહુત હો, લહરનકી છબ આવે શ્રી
 દુખહરની સુખદેની શ્રીયમુનાજી, જે જનપ્રાત ઉઠ નહાવે,
 મહનમોહનબૂકી ખરી ચે પીયારી, પટરાની બૂ કહાવે. શ્રી.
 ભૃદાવનમે રાસ રમ્યો હે, મોહન મુરલી બજાવે.
 સૂરદાસ પ્રભુ તિહારે મિલનકો, બેદ બિમલ જશ ગાવે શ્રી.

કેમ કૃષ્ણદાસ, પ્રભુનું સ્તવન કર્યા પછી માતપિતાને વદન કરો છો કે ?

કૃષ્ણદાસ—હા, કૃપાનાથ ! પ્રાત સ્મરણ પછી માત-પિતાને તથા ઉમ્મરના મોટા દરેક મુરખીઓને પ્રણામ કરીને “જય શ્રીકૃષ્ણ” બોલું છું.

ગુરુદેવ—આપણા સ પ્રદાયની એ જ રીત છે સર્વના હૃદયમા અન્નર્યામિ-સ્વરૂપે શ્રીકૃષ્ણ ગિરાજે છે, માટે આપણે તો નાનામોટા બધાને “જયશ્રીકૃષ્ણ” કહેવા ઘટે શ્રીગોકુલનાથજીની ગાદીના વૈષ્ણવા “જે જે શ્રીગોકુલેશ” કહે છે ત્યાર પછી તમે શુ કરો છો ?

કૃષ્ણદાસ—તે પછીનો કેટલોક સમય રહેને લગતી શૌચ ક્રિયામા જય છે પહેલા તો અમે સરખી ઉમ્મરના સાથે મળીને ગરમાગરમ ચાહ પીતા હતા પણ જ્યારથી આપણા સ પ્રદાયના જાણીતા માસિક “વૈષ્ણવધર્મપતાકા” મા ચાહ વિષેનો લેખ વાચ્યો ત્યારથી અમને ખાતરી થઇ છે કે, ચાહ પીવો અને ઝેર પીવું એ બરોબર છે, ઝેર તુરત પ્રાણ હરી લે છે અને ચાહ રીખાવી રીખાવીને માણસને મડદાલ બનાવી દે છે, તેથી અમે ચાહ છોડી દીધી છે ચાહને બદલે અમે ગાયનું પવિત્ર દૂધ પીએ છીએ. અમારે ઘેર ગાય છે, એનું દૂધ દોહીને સવારમાં

મગલભોગમા પ્રભુને ધરવામા આવે છે, તે જ પ્રસાદી દૂધ અમને પીવા મળે છે. એવીજ રીતનો ધણો ફેરફાર અમે ગૌચક્રિયામાં પણ કર્યો છે. પહેલાં અમે સાબુ અથવા ગમથી હાથ પગ ધોતા હતા, પણ માટીના ગુણુ જાણ્યા પછી હવે માટીથી ઘોઈએ છીએ માટી ગુણુમા ઠડી હોય છે હાથપગ ધોતી વેળાએ જે તેનો ઉપયોગ થાય તો આખા શરીરની ગરમી તે હરી લે છે. જેમ આખા શરીરમાંની ઠડી હાથપગના તળીઆ તપાવવાથી ચાલી જાય છે, તેમ માટી પણ પોતાનો ગુણુ દાખવે છે ને મુગધથી દુર્ગન્ધને દૂર કરી પવિત્ર ભાવ ઉત્પન્ન કરે છે તેથીજ આપણા ત્રથેમા જણાવ્યા મુજબ દશવાર ડાબો હાથ અને સાતવાર જન્ને હાથ અને ત્રણ વાર પગ ધોવા લાગ્યા છીએ દાતણુ પણ ગુણુકારી વનસ્પતિઓ, જેવી કે અઘેડી, લીમડો, ખેર, કણુજી, વગેરેના કરીએ છીએ. જે ગાંડને કાઠા હોય તે અથવા તો જેનુ દૂધ ગરતુ હોય તે ગાંડના ખાર આગળનાં દાતણુ કરવા એમ શાસ્ત્રોમા કહ્યુ છે. તે પછી શ્રીયમુનાજીનુ નામ લઈને દરરોજ ઠડે પાણીએ નહાઈએ છીએ ઠડે પાણીએ સારી પેઠે નહાવાથી જઠરાગ્નિ વધે છે, ઉત્સાહ તથા ખાળ આવે છે, આગસ તથા ખગતરા દૂર નહાસે છે, ખરાબ સ્વપ્નો આવતા નથી, શરીર તંદુરસ્ત રહે છે

ગુરુદેવ—કેમ, તમે કસરત કરો છો કે નહિ ?

કૃષ્ણદાસ—હા, પ્રભો ! હમણાજ અમારા ગામમાં અખાડો સ્થપાયો છે, તેમા હુ મેશાં સાબના બાઉ હું સવારમા તો ઘરમાજ કસરત કરવાનો સમય મળી બય છે. દરરોજ પ્રભુને ૧૦૮ દડવત પ્રણામ કરું છુ, તેથી “એક પંથ દો કાજ ” સરે છે

ગુરુદેવ—ઠીક, તમારો નિત્ય નિયમ કેવો છે ?

કૃષ્ણદાસ—નાહી રહ્યા પછી પહેલે દિવસે સૂકવેલાં પવિત્ર શુદ્ધ સ્વદેશી વસ્ત્રો પહેરું છુ તે પછી બિન અથવા દર્બના આસનપર બેસીને ચરણામૃત લઉં છુ, ત્યાર બાદ તિલક કરું છુ

ગુરુદેવ—પણ અત્યારે તો તમારા કપાળમા તિલક જણાતુ નથી, તેનુ કારણ શુ ?

કૃષ્ણદાસ—(શરમથી નીચું બેઠને) પરસેવો લુ છતા તિલક પણ ભુસાઈ ગયું હશે.

ગુરુદેવ—એ ઠીક ન કહેવાય તિલક એટલે પરબ્રહ્મ પૂર્ણપુરુષોત્તમ શ્રીકૃષ્ણનુ ચરણકમલ. આપણે અહુર્નિશ એજ ચરણકમલનો આશ્રય કરનારા છીએ એનું સ્મરણ તાનુ રહે માટે આપણે તિલક વિના એક પણ પણ નજ રહીએ, વળી સાક્ષાત પ્રભુનાં ચરણકમલરૂપ તિલક જેના માથામા શોભી રહ્યુ હોય તે જગતમાની કોઇ પણ દેવ-દેવીની કે રાજમહારાજની તાબેદારી ન કરે અને કોઇથી

ડરે પણ નહિ, એકજ પ્રભુનો બની રહે આમ આપણું તિલક, નિડરપણું, શ્રદ્ધા, વિશ્વાસ, આત્મબળ વગેરે દેવી ગુણોની નિશાની છે એમ માનીએ, માટેજ આપણે માત્ર કપાલમાજ તિલક નથી કરતા પણ શરીરમાના મુખ્ય બાર અવયવમા તિલક કરીએ છીએ બાર લાગ કયા તેની તો તમને બબર હશે

કૃષ્ણુદાસ—હા જે જે ! ૧ કપાલમા, ૨ નાલિપર, ૩ હૃદયમાં, ૪ કઠમાં, ૫ જમણી કેડ પર, ૬ જમણા હાથ પર, ૭ જમણા કાનના મૂળમા, ૮ ડાબી કેડપર, ૯ ડાબા હાથપર, ૧૦ ડાબા કાનના મૂળમાં, ૧૧ પીઠની નીચે કેડ પર, ૧૨ ડોકની હડપચી ઉપર

ગુરુદેવ—બરોબર, તમે છાપાં એટલે મુદ્રા કરો છો કે નહિ ?

કૃષ્ણુદાસ—ના, હું નથી કરતો મારા ઘરમા મારા પિતાશ્રી વગેરે કરે છે

ગુરુદેવ—ખેર, હાલ એટલું બસ છે મુદ્રા વિધેની સમજણ હવે પછી કોઈવાર તમને આપીશું પણ લલાટમા તિલક કર્યા પછી વચમા ક કુ, કેસર કે ચરણામૃતનું ચિન્હ તો જરૂર કરજો એ પ્રભુના ચરણકમલનો શલ્કાગર છે તિલક પણ પ્રભુનું પ્રસાદી કેસર અથવા ક કુનું કે શુલાલનું કરવું, લાલરંગ એ પ્રેમની નિશાની છે પ્રભુમા આપણે

વહાલ રાખીએ છાએ માટે લાલ રગનુ તિલક કરીએ છીએ વારુ, પછી જપપાઠ વગેરે કાઈ કરેા છો કે ?

કૃષ્ણહાસ—વધાઈે તો કઈ બનતુ નથી “ શ્રીકૃષ્ણ શરણ મમ ” એ અષ્ટાક્ષર મંત્રની પાચ માળા ફેરવુ છુ.

ગુરુદેવ—પણ આજથી તો તમારે વધારે નિત્ય નિયમ કરવો પડશે આજે તમે વૈષ્ણવ થયા, જેમ જનોઈ લીધા પછી બ્રાહ્મણનો બાળક ગાયત્રી ન જપે તો બ્રાહ્મણ મટી જાય તેમ તમે આજથી શ્રીસર્વોત્તમસ્તોત્રનો પાઠ ન કરો તો વૈષ્ણવજ મટી જઓ. શ્રીસર્વોત્તમસ્તોત્રમાં શ્રીમહાપ્રભુજના ૧૦૮ નામ છે એનું સ્મરણ તો હરઘડી રહવુ જોઈએ. તે ન બને તો એકવાર તો એ સ્તોત્રનો પાઠ જરૂર કરવોજ જોઈએ શ્રીમહાપ્રભુજની કૃપાથીજ આપણને આ લક્ષિતમાર્ગ ફળે છે માટે શ્રીમહાપ્રભુજને તો આપણે બૂબ રીઝવીએ. તે પછી શ્રીચમુનાષ્ટકનો પણ પાઠ કરવાનો છે શ્રીચમુનાજી પરમ દયાળુ છે તેઓ કૃપા કરીને આપણને સુદર અલૌકિક દેહ આપે છે જે વડે આપણને પ્રભુની લીલાનો આનંદ પ્રાપ્ત થાય. શ્રીચમુનાષ્ટક પછી સિદ્ધાંતરહસ્ય, નવરત્ન, શ્રીકૃષ્ણાશ્રય, અને ચતુર્વેદીકી એટલા પાઠ તો અવશ્ય કરવા સિદ્ધાંતરહસ્ય ત્રથમા શ્રાવણ સુદ અગ્યારશની મઘરાતે શ્રીમહાપ્રભુજને પ્રભુ શ્રીનાથજીએ બ્રહ્મસ બધની જે આજ્ઞા કરી તેનુ

વર્ણન છે નવરત્ન અથવા લાક્ષિત્યમાર્ગમાં આવ્યા પછી
 કશી ચિંતા ન કરવાની. શ્રીમહાપ્રભુજીએ આજ્ઞા કરી છે.
 પછી કૃષ્ણાશ્રય અથવા છે. આપણે અત્યારે હડહડતા
 કાંસયુગમાથી પસાર થઈએ છીએ અત્યારે દેશકાલ
 અપવિત્ર થયા છે પ્રભુને મેળવવાના બધા રસ્તાઓ
 પણ બંધ થઈ ગયા છે આવા વિકરાળ સમયમાં પ્રભુને
 મેળવવાનો એક જ માર્ગ રહ્યો છે, તે માર્ગ શ્રીમહાપ્રભુજીએ
 આ અથવા બતાવ્યો છે શ્રીકૃષ્ણ સમા દયાળુ પ્રભુ કોણ
 હોય ? પોતાના દુસ્મન એવા અસુરોને પણ ઉત્તમ ગતિ
 આપનારા પ્રભુ શ્રીકૃષ્ણને જ જે શરણે જઈએ તોજ
 અત્યારે આપણો પતો ખાય એમ છે માટે કશું ન બને
 તો શ્રીકૃષ્ણને આશ્રય કરો, એનેજ શરણે જાઓ એવી
 આજ્ઞા આ અથવા છે ચતુર્લોકી અથવા આપણા ચાર
 પુરુષાર્થ ગણાવ્યા છે સદા સર્વદા શ્રીકૃષ્ણની સેવા કરવી
 એમ કરના કશી ફિકર કરવી નહિ, પ્રભુને હૃદયમાં
 પધરાવ્યા તો બેડો પાર થયો એમ માનવું, તેથી સ્મરણ
 અને સેવા કદી મુકવા નહિ, આ વાત એ અથવા કરી છે
 એ પ્રમાણે આપણો જ પપાઈ ચાલુ હોય તે વખતે આપણી
 પાસે બે ચિત્ર તો જરૂર હોવાજ જોઈએ એક શ્રીગુરુદેવનું
 અને એક શ્રીહાકુરજીનું. એ ચિત્રની બીજી સેવા ન બને
 તો પછી શુદ્ધ મીશ્રીનો-સાકરનો ભોગ તો અવશ્ય

ધરવો તે પછી અપ્ટાક્ષરનો જપ કરવો શ્રીગોકુલનાથજીની ગાદીના સેવકો ‘શ્રીકૃષ્ણ શરણુ મમ’ એના ઉપરાત “શ્રીવલ્લભ શરણુ મમ” અને “શ્રીગોકુલેશ શરણુ મમ” એનો પણ જપ કરે શરૂઆતમા વધુ કાઈ ન બને તો આટલો નિત્ય નિયમ તો દરેક વૈષ્ણવોએ કરવોજ જોઈએ આમાં કાઈ વધારે વખત નથી લાગતો ૨૪ કલાકમાથી અર્ધો કલાક પણ આપણે જપપાઠમા ન ગાળીએ તો વૈષ્ણવ શાના ? એક બીજુ પણ કહેવાનુ છે તમારા ગામમા જે મદિર હોય ત્યા તમારે એકવાર દર્શન કરવા જરૂર જવુ ત્યા જઈને પ્રભુની કાઈને કાઈ સેવા કરીને હાથ પવિત્ર કરવા આટલુ તો જરૂર કરજો. પછીથી તમને વિશેષ કર્તવ્ય બતાવીશુ.

કૃષ્ણદાસ—કૃપાનિધાન ! આપશ્રીની આજ્ઞાનો અમલ કાલથીજ થશે. આપશ્રીએ કૃપા કરીને કર્તવ્યનુ ભાન કરાવ્યુ તે માટે આપના ઋણુમાથી હુ કદી છુટનાર નથી.

[શ્રીગુરુદેવ સેવામા પધારે છે અને બધા વૈષ્ણવો પ્રણામ કરીને ઘેર જાય છે]

श्रीकृष्णाय नम ॥ श्रीगोपीजनवद्धलाय नमः ॥

श्रीमहाचार्यचरणकुमलेभ्यो नम ॥

श्रीगुसाँधलपद्मदयालवे नमः ॥

॥ अथ भंगलाचरणम् ॥

यिंतास तानहं तारो यत्पादांषु जरेणुवः ॥

स्वीयानां तान्निजचार्यान् प्रणमामि मुहुर्मुहुः ॥१॥

यदनुग्रहतो जंतुः सर्वदुःखातिगो भवेत् ।

तमहं सर्वदा वंदे श्रीमद्वल्लभनंदनम् ॥२॥

अज्ञाननिभिरांधस्य ज्ञानांजनशलाकया ।

यक्षुर्न्मूलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥३॥

नमामि हृदये शेषे लीलाक्षीराब्धिशायिनम् ।

सद्गुणसहस्रसीताभिः सेव्यमानं कलानिधिम् ॥४॥

यतुर्भिश्च यतुर्भिश्च यतुर्भिश्च त्रिभिस्तथा ।

पद्भिर्विराजते योऽसौ प यथा हृदये भव ॥५॥

॥ धृति श्रीभंगलाचरणं समाप्तम् ॥

॥ अथ सर्वोत्तमस्तोत्रम् ॥

प्राकृतधर्मानाश्रयमप्राकृतानां पञ्चधर्मैर्यमिति ।
 निगमप्रतिपाद्यत्तच्छुद्धं साकृतिस्तौभिः ॥१॥
 कलिकालतमश्नदष्टित्वाद्धिद्वुषामपि ।
 संभ्रत्यविषयस्तस्य भाहात्म्यं समभूह भुवि ॥२॥
 हयया निजभाहात्म्यं करिष्यन्प्रकटं हरिः ।
 वाण्या यदा तदा स्वास्यं प्रादुर्भूत यकार हि ॥३॥
 तदुक्तमपि दुष्येधि सुष्येधि स्याद्यथा तथा ।
 तन्नामाष्टोत्तरशतं प्रवक्ष्याम्यपिलाघद्वत् ॥४॥
 ऋषिरग्निकुमारस्तु नाम्नां छंदो जगत्यसौ ।
 श्रीकृष्णस्य देवता य णीजं कारुणिकः प्रभुः ॥५॥
 विनियोगो लक्ष्मियोगप्रतिषेधविनाशने ।
 कृष्णधरामृतारवाहसिद्धिरत्र न संशयः ॥६॥
 आनंदः परमानंदः श्रीकृष्णस्य कृपानिधिः ।
 दैवोद्धारप्रयत्नात्मा स्मृतिमात्रार्तिनाशनः ॥७॥
 श्रीलागवतगूढार्थप्रकाशनपरायणः ।
 साकारब्रह्मवाहैकरथापके वेदपारगः ॥८॥

भायावाहनिराकर्ता सर्ववाहिनिरासकृत् ।
 लक्ष्मिभार्गाञ्जभार्त्तण्डः स्त्रीशूद्राद्युद्भृतिक्षमः ॥६॥
 अङ्गीकृतौ समर्थादौ महाकाश्चिको विभुः ॥१०॥
 अद्वेयदानदक्षश्च भद्रोहारयरित्रवान् ।
 प्राकृतानुकृतिव्याज्जभोहितासुरमानुषः ॥११॥
 वैश्वानरो वल्लभाज्यः सद्रूपो हितकृतसताम् ।
 जनशिक्षाकृते कृष्णलक्ष्मिकृन्निभिन्नेष्टहः ॥१२॥
 सर्वलक्षणसंपन्नः श्रीकृष्णज्ञानदो गुरुरः ।
 स्वानन्दतु हिसः पद्महलायतविज्ञोयनः ॥१३॥
 कृपादण्डवृष्टिसंघृष्टहासहासीप्रियः पतिः ।
 रोषदकपातसंघुष्टलकतद्विड लकतसेवितः ॥१४॥
 सुभसेव्यो दुराराध्यो दुर्लभांघिसरोरुडः ।
 उग्रप्रतापो वाकसीधुपूरिताशेषसेवकः ॥१५॥
 श्रीलागवतपीयूषसमुद्रमथनक्षमः ।
 तत्सारभूतरासस्त्रीलावपूरितविग्रहः ॥१६॥
 सान्निध्यमात्रहन्तश्रीकृष्णमेमा विमुक्तिनहः ।
 रासलीलैकतात्पर्यः कृपयैतत्कथाग्रहः ॥१७॥

विरहानुभवैकार्थसर्वत्यागोपदेशकः ।
 लकत्यायारोपदेषा य कर्मभार्गप्रवर्त्तकः ॥२८॥
 यागाहौ लकितभार्गैकसाधनत्वोपदेशकः ।
 पूर्णानंहः पूर्णकामो वाकपतिविष्णुधेश्वरः ॥२९॥
 कृष्णनामसहस्रस्य वक्ता लकतपरायणः ।
 लकत्यायारोपदेशार्थनानावाक्यनिरूपकः ॥३०॥
 स्वार्थान्निभताभिलभाणुप्रियस्तादृशवेष्टितः ।
 स्वहासार्थकृताशेषसाधनः सर्वशक्तिवृक् ॥३१॥
 भुवि लकितप्रयारैककृते स्वान्वयकृत्पिता ।
 स्ववशे स्थापिताशेषस्वमाहात्म्यः स्मयापहः ॥३२॥
 पतिव्रतापतिः पारलौकिकेष्टिकदानकृत् ।
 निगूढहृद्येनन्यलकतेषु ज्ञापिताशयः ॥३३॥
 उपासनादिभार्गातिभुज्वभोहनिवारकः ।
 लकितभार्गे सर्वभार्गवैलक्षण्यानुभूतिकृत् ॥३४॥
 पृथकशरणभार्गोपदेषा श्रीकृष्णुहार्दवित् ।
 प्रतिक्षणुनिकुञ्जस्थलीलारससुपूरितः ॥३५॥
 तत्कथाक्षिप्तचित्तस्तद्विस्मृतान्यो व्रजप्रियः ।
 प्रियव्रजस्थितिः पुष्टिलीलाकर्ता रहःप्रियः ॥३६॥

लडतेच्छापूरकः सर्वाज्ञातदीलोतिभोहनः ।
 सर्वासक्तो लडतमात्रासक्तः पतितपावनः ॥२७॥
 स्वयशोगानसं हृष्टहृदयांभोजविष्टरः ।
 यशःपीयूषलहरीप्लावितान्यरसः परः ॥२८॥
 लीलाभृतरसार्द्रार्द्राकृताभिन्नशरीरभृत् ।
 गोवर्द्धनस्थित्युत्साहस्तद्धीलाप्रेमपूरितः ॥२९॥
 यज्ञभोक्ता यज्ञकर्ता यतुर्वर्गविशाग्रहः ।
 सत्यप्रतिज्ञस्त्रिगुणातीतो नयविशाग्रहः ॥३०॥
 स्वकीर्तिवर्धनस्तत्त्वसूत्रभाष्यप्रदर्शकः ।
 मायावाहाभ्यतूलाभिर्ध्वंस्त्रवाहनरूपकः ॥३१॥
 अत्राकृताभिलाकल्पलूषितः सहजस्मितः ।
 त्रिलोकीभूषणं भूमिभाज्यं सहजसुन्दरः ॥३२॥
 अशेषलडतस प्रार्थ्यं चरणौज्ज्वलधनः ।
 धृत्यानहनिधेः प्रोक्तं नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ॥३३॥
 श्रद्धाविशुद्धपुद्धिर्यः पठत्यनुद्दिनं जनः ।
 स तद्देवनाः सिद्धिमुक्तां प्राप्नोत्यसंशयम् ॥३४॥
 तद्दप्रार्थौ वृथा भोक्षस्तद्दार्थौ तद्दगतार्थता ।
 अतः सर्वोत्तमं स्तोत्रं जप्यं कृष्णुरसार्थिभिः । ३५॥
 धृति श्रीमहश्चिकुमारप्रोक्तं सर्वोत्तमस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ अथ श्रीयमुनाष्टकम् ॥

नमामि यमुनामहं सकलसिद्धिलेतुं मुदा
 भुरारिपहपंकजस्फुरहमंहरेणु कशाम् ॥
 तटस्थनवकाननप्रकटमोहपुष्पांषुना
 सुरासुरसुपृञ्जितस्मरपितु श्रियं गिभ्रतीम् ॥ १ ॥
 कलिहगिरिभस्तके पतहमंहपूरोज्ज्वला
 विलासगमनोक्षसत्प्रकटगंडशैलोन्नता ॥
 सधोषगतिहंतुरा समधिश्छेदोत्तमा
 मुकुंहरतिवर्धिनी जयति पद्मप्रधोः सुता ॥ २ ॥
 लुवं लुवनपावनीमधिगतामनेकस्वनैः
 प्रियाभिरिव सेवितां शुकभयूःहंसाहिलिः ॥
 तरंगलुञ्जकंकणप्रकटमुकितकावालुका-
 नितंभतटसुदरीं नमत कृष्णतुर्यप्रियाम् ॥ ३ ॥
 अनंतगुणभूषिणे शिवविरंचिदेवरतुने
 धनाधननिभे सहा ध्रुवपराशरालीष्टदे ॥
 विशुद्धमथुरातटे सकलगोपगोपीवृते
 कृपाजलाधिसंश्रिते भम मनः सुषं लावय ॥ ४ ॥

यया अरण्यपद्मञ्ज मु-रिपोः प्रियंलावुका
 सभागमनतोभवत्सकलसिद्धिदा सेवताम् ॥
 तथा सदृशताभियात्कमलञ्जसपत्नीव यत्
 हरिप्रियकलि हया मनसि मे सदा स्वीयताम् ॥५॥
 नमोस्तु यमुने सदा तव अरित्रमत्यहस्रुतं
 न जतु यमयातना भवति ते पयःपानतः ॥
 यमोपि अग्निनीसुतान् कथमु हंति दुष्टानपि
 प्रियो भवति सेवनात्तव हरैर्यथा गोपिकाः ॥ ६ ॥
 ममास्तु तव सन्निधौ तनुनवत्वमेतावता
 न दुर्लभतमा रतिमु-रिपौ मुकुटप्रिये ॥
 अतोस्तु तव लालना सुरधुनी परं संगमात्
 तवैव भुवि प्रीतिता न तु कदापि पुष्टिस्थितैः ॥७॥
 स्तुतिं तव करोति कः कमलञ्जसपत्नि प्रिये
 हरैर्यदनुसेवया भवति सौभ्यमामोक्षतः ॥
 इथ तव कथाधिका सकलगोपिकासंगमः
 स्मरश्चमञ्जलाशुलिः सकलगोत्रणैः संगमः ॥ ८ ॥
 तवाष्टकमिदं मुहा पठति सूरसूते सदा
 समस्तदुरितक्षयो भवति वै मुकुटे रतिः ॥

तया सकलसिद्धयो मुररियुश्च स तुष्यति
 स्वभावविषयो लवेद्वदति वक्ष्यतेः श्रीहरेः ॥ ६ ॥
 धृति श्रीमद्वक्ष्यमाचार्यविरचित श्रीयमुनाष्टकं संपूर्णम्

॥ अथ सिद्धांतरहस्यं ॥

श्रावणस्यामले पक्षे त्रैकादश्यां महानिशि ।
 साक्षाद्भगवता प्रोक्तं तदक्षरश उच्यते ॥ १ ॥
 ब्रह्मसंभन्धकरणात्सर्वेषां देहज्वयोः ।
 सर्वदोषनिवृत्तिर्हि दोषाः पंचविधाः स्मृताः ॥२॥
 सहजं देशकालोत्था लोकवेदनिर्पिताः ॥
 संयोगजः स्पर्शनश्च न भंतव्याः कथं चन ॥३॥
 अन्यथा सर्वदोषाणां न निवृत्तिः कथं चन ।
 असमर्पितवस्तूनां तस्माद्बर्जनाभायरेत् ॥ ४ ॥
 निवेदितः समर्प्यैव सर्वं कुर्यादिति स्थितिः ।
 न भतं देवदेवस्य सामिभुक्तं समर्पणम् ॥ ५ ॥
 तस्माद्दोषैः सर्वं कार्यं सर्ववस्तुसमर्पणम् ।
 हतापहारवचनं तथा च सकलं हरेः ॥ ६ ॥

न आद्यभिति वाक्ये हि लिन्तभाग परं मतम् ।
 सेवकानां यथा लोके व्यवहारः प्रसिध्यति ॥ ७ ॥
 तथा कार्यं समर्थैव सर्वेषां ब्रह्मता ततः ।
 गंगात्वं सर्वदोषाणां गुणदोषाद्विषयुना ॥
 गंगात्वेन निरूप्या स्यात्तद्वदत्रापि यैव हि ॥ ८ ॥

॥ धृति श्रीमद्वल्लभहीक्षितविरचितं सिद्धांतरहस्यं
 संपूर्णम् ॥

॥ अथ नवरत्नस्तोत्रम् ॥

चिंता कापि न कार्या निर्वोहतात्मलिः कदापीति ।
 लगवानपि पुष्टिस्थो न करिष्यति लौकिकीं च गतिम् १
 निवेहन तु स्मर्तव्यं सर्वथा तादृशैर्जनैः ।
 सर्वेश्वरश्च सर्वात्मा निजेच्छाः करिष्यति ॥ २ ॥
 सर्वेषां ब्रह्मसंभवे न प्रत्येकमिति स्थितिः ॥
 अतो न्यविनियोगेपि चिंता का स्वस्य सोपि येत् ॥ ३ ॥

अज्ञानादथवा जानात्कृतमात्मनिवेदनम् ॥
 यैः कृष्णुमात्कृतप्राणैस्तेषां डा परिदेवना ॥ ४ ॥
 तथा निवेदने चिंता त्याज्या श्रीपुरुषोत्तमे ॥
 विनियोगेपि सा त्याज्या समर्थे ऽह हरिः स्वतः ॥५॥
 क्षोडे स्वास्थ्यं तथा वंदे हरिस्तु न करिष्यति ॥
 पुष्टिमार्गस्थितो यस्मात् स क्षिणो भवताभिज्ञाः ॥६॥
 सेवाकृतिर्गुरोराज्ञाभाधन वा हरीच्छया ॥
 अतः सेवापरं चित्तं विधाय स्थीयतां सुखम् ॥७॥
 चित्तोद्वेगं विधायापि हरिर्यद्यत्करिष्यति ।
 तथैव तस्य क्षीयेति भत्वा चिंतां कृतं त्यजेत् ॥८॥
 तस्मात्सर्वात्मना नित्यं श्रीकृष्णुः शरणं भव ।
 वह्निरेव सततं स्थेयमित्येव मे भनिः ॥९॥

॥ धृति श्रीद्दह्निमायार्यविरचितं नवरत्नस्तोत्रं
 सम्पूर्णम् ॥

॥ श्रीकृष्णश्रयः ॥

सर्वभार्गेषु नष्टेषु क्लौ यः फलधर्मिणि ।
 पापलुप्तप्रयुरे लोके कृष्ण एव गतिर्मम ॥२॥
 म्लेच्छाहान्तेषु देशेषु पापैकनिलयेषु यः ।
 सत्पीडाव्यग्रलोकेषु कृष्ण एव गतिर्मम ॥२॥
 गगाद्वितीर्थवयेषु दुष्टैरेवावृतेष्विह ।
 तिरोहिताधिहैवेषु कृष्ण एव गतिर्मम ॥३॥
 अहंकारविभूतेषु सत्सु पापानुवर्तिषु ।
 लालभूजार्थयत्नेषु कृष्ण एव गतिर्मम ॥४॥
 अपरिज्ञाननष्टेषु मंत्रेष्वप्रतयोगिषु ।
 तिरोहितार्थहैवेषु कृष्ण एव गतिर्मम ॥५॥
 नानावाहविनष्टेषु सर्वकर्मप्रताद्विषु ।
 पाषंडैकप्रयत्नेषु कृष्ण एव गतिर्मम ॥६॥
 अन्नभिलाहिटोषाणां नाशकोनुभवे स्थितः ।
 ज्ञापिताभिलमाहात्म्यः कृष्ण एव गतिर्मम ॥७॥
 प्राकृताः सकला देवा गणितानंहकं पृष्ठत् ।
 पूर्यान् देव हरिस्तस्मात्कृष्ण एव गतिर्मम ॥८॥
 विवेकधैर्यमकत्याहिरहितस्य विशेषतः

पापासकृतस्य हीनस्य कृष्ण एव गतिर्भभ ॥६॥
 सर्वसामर्थ्यसहितः सर्वत्रैवाण्डिलार्थकृत् ।
 शरणस्थसमुद्धारं कृष्णं विज्ञापयाम्यहम् ॥१०॥
 कृष्णाश्रयमिहं स्तोत्रं यः पठेत्कृष्णसन्निधौ ॥
 तस्याश्रयो लवेत्कृष्ण धृति श्रीवल्लभोऽप्यवीत् ॥११॥
 धृति श्रीमद्वल्लभाचार्यविरचितः श्रीकृष्णाश्रयः
 संपूर्णः ॥

॥ अथ अतुःश्लोकी ॥

सर्वहा सर्वलावेन लजनीयो ब्रह्माधपः ।
 स्वस्यायमेव धर्मो हि नान्यःकवापि कदाचन ॥१॥
 अेवं सहा स्म कर्तव्यं स्वयमेव करिष्यति ॥
 प्रभुः सर्वसमर्थो हि तनो निश्चिततां ब्रजेत् ॥२॥
 यहि श्रीगोकुलाधीशो धृतः सर्वात्मना हृदि ।
 ततः किमपरं ब्रूहि तौकिडैवैहिकैरपि ॥ ३ ॥
 अतः सर्वात्मना शश्वद्गोकुलेश्वरपादयोः ।
 स्मरणं लज्जनं यापि न त्याज्यमिति मे भतिः ॥४॥
 ॥३॥ श्रीमद्वल्लभाचार्यविरचिता अतुःश्लोकी समाप्ता ॥

કેમ વર્તવું ?

ગામમા શ્રી ગોસ્વામી બાળકોના એવ્ય સ્વરૂપના મદિરોમા દર્શન કરવા જવું જોડા બહાર કાઢવા, શ્રી-ઠાકુરજી કે ગુરુદેવ પાસે છત્રી, લાકડી કે હુથીયાર રાખીને જવું નહિ દર્શન કરવા માટે ધક્કામુક્કી ન કગવી દર્શન માટે થાલલા વગેરે મદિરના કોઈ પણ ભાગ ઉપર ચડવું નહિ દર્શનની વાર હોય તો વ્યર્થ વાતોમા કે નિંદામા સમય ન ગુમાવતા જે બને તે સેવા કરવી, કે પ્રભુનું નામ લેવું, દર્શન કરીને પુઠ દઈ બહાર નીકળવું નહિ, ગુરુ દર્શન પણ ઋવસ્ય કરવા શ્રીગુરુદેવ ઉપર લૌકિક ભાવે જોવું નહિ ગુરુના ચરણસ્પર્શ કરવા, ગુરુ પાસે કે મદિરમા પગપર પગ ચઢાવી ખેમવું નહિ. મદિરમા ગુરુના ચરણસ્પર્શ કે ગુરુને ભેટ થાય નહિ, ઉપર ખેઠકમા થાય જેવી ભક્તિ દેવમા હોય તવીજ ગુરુમા રાખવી એમ વેદ કહે છે

પવિત્ર થઈને પ્રસાદ લેવો પ્રભુને સમર્પ્યા વિનાની કોઈ પણ વસ્તુ લેવી નહિ. ગીતામા પણ તેવીજ આજ્ઞા ભગવાને કરેલી છે. મદિરમાથી મહાપ્રસાદ પોતાને ત્યા પધારે તો તેને ભગવત્સ્વરૂપ બાણીને સત્કારપૂર્વક પધરાવવો દક્ષિણ દિશા ભણી મોઢું કરીને જમવું નહિ આસે આસે પ્રભુનું નામ લેવું. અન્નની નિંદા ન કરવી. પોતે પાટલા ઉપર ખેમીને પાતલ જમીન ઉપર રાખીને જમવું નહિ

લોઠાના કે તાબાના વાસણુમા જમવુ નહિ સધ્યા સમયે જમવુ નહિ આહાર તેવો ઓડકાર એ કહેવત પ્રમાણે ડુગળી, લસણુ વગેરે તામસ પદાર્થોથી દૂર રહેવું. તેમ અપવિત્ર માણુસોના સ્પર્શથી દૂષિત થયલુ અન્ન કે જળ પણ લેવુ નહિ, જલ ઉંચેથી લેવુ ચોવીસ એકાદશી અને રામનવમી, નૃસિંહ ચતુર્દશી, જન્માષ્ટમી, વામનદ્વાદશી એ ચાર જયતીને દિવસે વ્રત કરવું, વ્રતને દિવસે પાનસોપારી, તેલમા બનાવેલા પદાર્થો, મીઠુ મરચુ તેમજ કેરી પદાર્થ લેવા નહિ, હલ્લમત ન કરાવવી. આ સિવાય (૨૮ વ્રતો સિવાય) ખીબ કોઈ વ્રતો કરવા નહિ એક સર્વ જગતના નાથ શ્રીકૃષ્ણ વિના અન્યમાં અનન્ય પ્રેમલક્ષણા લક્ષિત ન કરવી.

અતિથિનો સત્કાર કરવો, માતાપિતા તરફ પૂજ્ય ભાવ રાખવો. એઓની આજ્ઞાનું ઉલ્લંઘન કરવુ નહિ દરેક કાર્યો તેઓની આજ્ઞાથીજ કરવા તેઓની સામે કાઈ પણ કહેવું નહિ. તેઓનું દિલ દુખાવવુ નહિ માતાપિતાએ પણ પોતાના કુળની મર્યાદા જાળવી રાખવી. પોતાના પુત્રના પ્રેમને લીધે પુત્રની રીતભાત તરફ કેટલાક માત્રાપો બેદરકાર રહે છે, તેથી પુત્રો આજકાલના જમાનામા સસ્તી થઇ પડેલી બ્રહ્મ કરનારી હોટલોમા જઈને ધર્મ ગુમાવે છે, તેથી પુત્રોપર અકુશ રાખવો, અને તેની હીલચાલપર સપૂર્ણ ધ્યાન રાખવુ.

સાંજના નાહી ધોઈને ચરણામૃત લઈને, તિલક કરીને વાળુ કરવુ. પછી સત્સંગ કરવો, મહાનુભાવી ભગવદીયોની વાર્તાઓ અને ભગવાનના શુભોર્તુ ગાન કરીને ચરણામૃત લઈને પ્રભુસ્મરણ કરીને સુઈ જવુ.

કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ, મદ અને મત્સર એ છ દુસ્ખનો છે, તેથી સાવધ રહેવુ. ક્રોધ થાય તો હાથ પગ ધોઈને ચરણામૃત લેવું સર્વ પ્રાણી માત્રપર હયા રાખવી, વિશ્વાસઘાત ન કરવો, ઇદ્રિયો ઉપર કાબુ રાખવો, સૂતક્રીનો સ્પર્શ ન કરવો, ઉંમરા ઉપર બેસવું નહિ, દીવાને કુંક ન મારવી, ભગવદ્શુભો ખુરસી કે કોચપર બેસી ગાવા નહિ, ગુરુની પાસે પણ તેવા ઉચ્ચ આસને બેસવુ નહિ નકામો કોઈ સાથે વાદવિવાદ ન કરવો, ખોટો ડોળ કરવો નહિ, નાસ્તિક વેદનિહક, ચંડાળ આદિનો પડછાયો પણ લેવો નહિ. દરેક સમયે સહાચારી અને પવિત્ર રહેવું એ પ્રમાણે વર્તવાથી પોતાનો ઉદ્ધાર થાય છે

પ્રકાશક—વસંતરામ હરિકૃષ્ણ શાસ્ત્રી,
શ્રીદેવકીન દન નિવાસ, સ્ટેશન પાસે—અમદાવાદ
મુદ્રક—સોમાલાલ મગજદાસ શાહ,
ધી ગુજરાત પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ, પાચકુવા—અમદાવાદ

વૈષ્ણવખાલશિક્ષા.

પહેલો ભાગ—સવારે પથારીમાંથી ઉઠતાવેત અને પછીથી ટુંકામાં ટુંકો નિત્ય નિયમ કેવો હોવો બોધાયે તે ચિતાર આ નાના ગ્રંથમાં છે. દશ હજાર નકલો ખપી ગઈ ત્રીજી વાર ૧૦ હજાર નકલો છાપી છે. છુટક નકલના ત્રણ અને ૧૦૦ નકલના ૪ રૂપીઆ.

બીજો ભાગ—આ ભાગ તો નાના ખાળકો હોરાશી ખુશ થઈને વાચ્યાજ કરશે પરિણામે દરેક ખાલક શ્રીકૃષ્ણનો રક્ત ખનશે. પાંચ હજાર નકલો ખપી ગઈ છે નવી આ છપાય છે છુટક નકલના છ પૈસા અને ૧૦૦ નકલના ૮ રૂપી

ત્રીજો ભાગ—આ ભાગ તો ઘણો જ સરસ છે, મહુની અવનવી લીલાઓના પાઠો આ ભાગમાં અહ્મુત રીતે ગોઠવ્યા છે ઉપરાંત આચાર વિચારો તથા સ્વદેશીનું સ્વસ્થ સમબવનારા પાઠો આ ભાગમાં છે ૧૦૦ પાના છતાં છુટક નકલના માત્ર બે આના. ૧૦૦ નકલના માત્ર ૧૧ રૂપીઆ.

શ્રીદયારામવાણી—દયારામભાઈના ઉત્તમ સિદ્ધાંતદર્શક પદોનો આ નાનકડો ગ્રંથ છે. અર્ધા પદો રોજ આવા છે છુટક નકલનો માત્ર ૧ આનો, ૧૦૦ નકલના પાંચ રૂપી

લગ્નગીત—બહેનો લગ્નના વખતમાં ગમે તેવાં ફટાણાં છે, તેને બદલે આવાં ગીતો ગાય તો કેવું મજનું? દીનકિંકરે આ ગીતો લખીને આખા સાહિત્યમાં નવો ઉકેલો છે. છુટક નકલના બે આના, ૧૦૦ નકલના દશ રૂપીઆ ખામા ટપાલ ખરચ કે રેલવે ખરચ ગ્રાહકોને શિર સમગ્ર

